

مطالب

مسیر رحمت
راه عزت و کرامت:

مسیر رحمت و کرامت

مسیر رحمت و کرامت

مسیر رحمت

تمامی سوره های قرآن با نام "الله" و صفت "الرحمن" و "الرحیم" آغاز می شوند. و خداوند رحمت و مهربانی را بر خود فرض کرده است: ﴿پروردگارتان بخشایش را بر خود مقرر کرده است.﴾ [سوره انعام آیه ۵۴]

و رحمت و بخشایش او همه چیز را فراگرفته است: ﴿و رحمت من همه چیز را فراگرفته است.﴾ [سوره اعراف آیه ۱۵۶]

مردم را به بخشایش خود تشویق کرده است. آنها را به آن مژده داده و از ناامیدی برحذر داشته است: ﴿ای پیامبر، از سوی من﴾ بگو: ای بندگانی که بر خود اسراف کرده اید، از رحمت خدا ناامید نشوید. به راستی خداوند همه گناهان را می بخشد. بی گمان اوست آمرزگار مهربان (۵۳)﴾ [سوره زمر آیه ۵۳]

خداوند پاک، مهربان و دوستدار بخشش است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: همانا خداوند دستش را در شب پهن می کند تا گناهکار روز را ببخشد و دستش را در روز پهن می کند تا گناهکار شب را ببخشد و این ادامه دارد تا خورشید از مغرب به درآید" (روایت در صحیح مسلم است) و رسول خدا از جانب خدایش به ما خبر می دهد و می فرماید: "خداوند پیش از آفرینش خلق چنین نوشته که رحمت من بر خشم و غضبم پیشی گرفته است." (روایت متفق علیه است) و او صلی الله علیه و سلم از خدایش چنین می گوید: "خداوند رحمت را صد قسمت کرده است. نود و نه قسمت آن را پیش خود نگه داشته و فقط یک قسمت را در زمین فرستاده و از همین یک قسمت مخلوقات بر همدیگر رحم و مهربانی می کنند. تا جایی که اسب با همین رحمت بچه اش را زیر نمی گیرد تا مبادا صدمه ببیند" (روایت در صحیح بخاری است).

و خداوند پاک پیغمبرش را رحمتی برای تمامی جهانیان فرستاده است: ﴿تو را جز مایه رحمت برای جهانیان نفرستاده‌ایم﴾ [سوره انبیاء آیه ۱۰۷] و او را با اخلاق عالی و برتر آراست. خداوند بلند مرتبه می فرماید: ﴿تو برخوردار از خلقی بزرگ هستی﴾ [سوره قلم آیه ۴]

و به همین سبب از بارزترین اخلاق او رحمت و مهربانی بود و گرنه مردم از گرد او پراکنده می شدند. خداوند می فرماید: ﴿پس به [لطف] رحمتی از [سوی] خدا با آنان نرمخو شدی و اگر درشتخوی سختدل بودی، به یقین از پیرامونت پراکنده می شدند﴾ [سوره آل عمران آیه ۱۵۹] و بلکه او خیرخواه و دلسوز و مهربان بود و نمی خواست بر امتش سخت بگیرد و آنان را به رنج بیندازد. خداوند تعالی می فرماید: ﴿بی گمان رسولی از خودتان به سوی شما آمد، رنجتان بر او دشوار، بر شما حریص [و] به مؤمنان رئوف مهربان است﴾ (۱۲۸) [سوره توبه آیه ۱۲۸] و به همین سبب اسلامی که از نزد خداوند مهربان و بخشایشگر آمده و پیغمبر برانگیخته آن صلی الله علیه و سلم هم دلسوز و خیرخواه امتش بوده است. او رحمتی برای بشریت بود تا از بدبختی و سیه روزی ستم و ظلم و تنفرهایی یابند و از سختی، پریشانی و اضطراب و درماندگی نجات پیدا کنند. همچنین از پیمودن راه انتقام جویی و تند خویی و استبداد نجات یابند. او رحمتی برای تمامی جهانیان بود: ﴿تو را جز مایه رحمت برای جهانیان نفرستاده‌ایم﴾ (۱۰۷) [سوره انبیاء آیه ۱۰۷]

رحمتی برای مسلمانان و غیر مسلمانان، رحمتی برای طاعت کنندگان و برای سرکشان، رحمتی برای بزرگ و کوچک، رحمتی برای مرد و زن و بچه، رحمتی برای ثروتمند و فقیر، رحمتی برای همه مردم جهان..

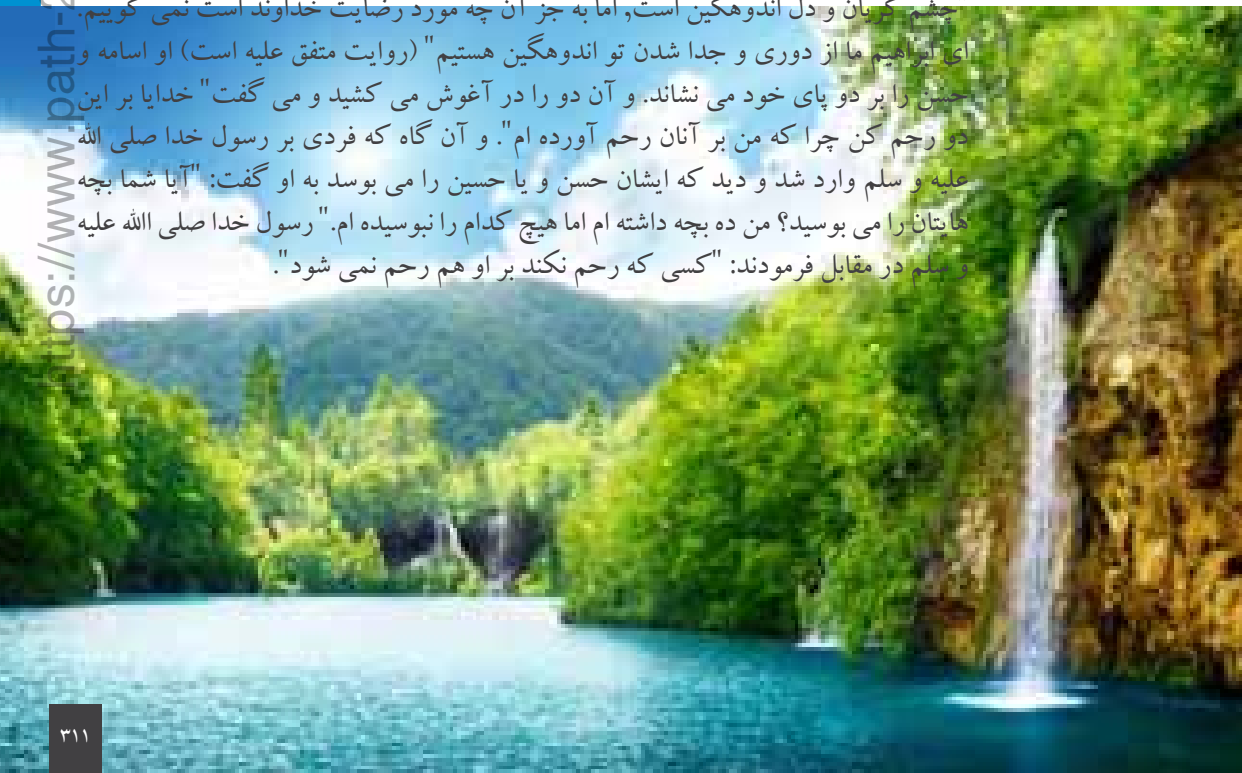
به همین سبب اسلام برای طلب رحمت و تشویق برای آن آمده و به آن بسیار سفارش کرده است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: ﴿پس از آن، از کسانی است که ایمان آورده‌اند و همدیگر را به شکیبایی سفارش کرده‌اند و همدیگر را به مهربانی [و مهرورزی] توصیه نموده‌اند﴾ [سوره بلد آیه ۱۷]

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "خداوند بر کسی رحم نمی کند که او بر مردم رحم نمی کند" (روایت متفق علیه است) و فرمود: "خداوند بر رحم کنندگان رحم می کند. به آنانی که در زمین هستند رحم کنید، تا آن که در آسمان است بر شما رحم کند." رابطه خویشی شاخه ای از جانب خداوند رحمن است، هر کس آن را وصل کند خداوند او را وصل می کند و هر کس آن را قطع کند، خداوند نیز او را قطع می کند. " (روایت از ترمذی است). و فرمودند: "جز آدم بدبخت، از رحمت محروم نمی شود" (روایت از ترمذی است). خداوند متعال به مهر و مهربانی به عنوان یک صفت عمومی و یک اسلوب زندگی تشویق نموده و شرع

رحمت و مهربانی با دسته ای از مردم را به شکل خاص تشویق کرده است. از آن جمله:

۱- مهربانی با همه مردم: رسول خدا صلی الله علیه و سلم رحمتی برای همه امتش بود و خداوند آنان را با او از تاریکی ها به سوی نور، و از بدبختی به سوی سعادت و خوشبختی برد. اما رحمت و دلسوزی او از این فراتر رفته و او حتی به کفاری که ایمان نیاورده بودند، سفارش به خیرخواهی می نمود. رسول خدا صلی الله علیه و سلم نسبت به اهل مکه که ایمان نیاورده بودند گفت: "من امیدوارم از پشت اینان کسانی خارج شوند که تنها خدای یکتا را پرستیده و به او شریکی نگیرند." (روایت در صحیح بخاری و مسلم است). و آن گاه که رسول خدا صلی الله علیه و سلم در نبرد احد زخمی شد، یکی از یارانش به او گفت: "بر مشرکان دعا کن. فرمود: خدایا قوم مرا هدایت کن چرا که آنان نمی دانند" و در روایتی دیگر آمده است که به ایشان گفتند: "برای مشرکان دعا کن، فرمود من نفرین کننده فرستاده نشده‌ام. بلکه خیرخواه دلسوز فرستاده شده‌ام" (روایت در صحیح مسلم است)

۲- دلسوزی نسبت به بچه ها: یکی از یاران رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "به همراه رسول خدا بر ابراهیم وارد شدیم در حالی که داشت جان می داد. پس دیدیم که اشک از چشمان رسول خدا فرو می غلتد. پس عبدالرحمن بن عوف گفتند: تو هم ای رسول خدا گریه می کنی؟ فرمودند: ای پسر عوف این رحمت و خیرخواهی است" و سپس ادامه دادند: "چشم گریان و دل اندوهگین است، اما به جز آن چه مورد رضایت خداوند است نمی گوئیم. ای ابراهیم ما از دوری و جدا شدن تو اندوهگین هستیم" (روایت متفق علیه است) او اسامه و حسین را بر دو پای خود می نشاند. و آن دو را در آغوش می کشید و می گفت "خدایا بر این دو رحم کن چرا که من بر آنان رحم آورده‌ام". و آن گاه که فردی بر رسول خدا صلی الله علیه و سلم وارد شد و دید که ایشان حسن و یا حسین را می بوسد به او گفت: "آیا شما بچه هانتان را می بوسید؟ من ده بچه داشتم اما هیچ کدام را نبوسیده‌ام." رسول خدا صلی الله علیه و سلم در مقابل فرمودند: "کسی که رحم نکند بر او هم رحم نمی شود".

راه عزت و کرامت:

آن گاه که خداوند آدمی را آفرید به فرشتگان امر نمود تا در پیش او سر به زمین ساینند؛ و شما را آفریدیم، آن گاه به شما صورت [و سامان] بخشیدیم، آن گاه به فرشتگان گفتیم که برای آدم سجده کنید. پس [همه] سجده کردند مگر ابلیس. که از سجده کنندگان نبود { [سوره اعراف آیه ۱۱]

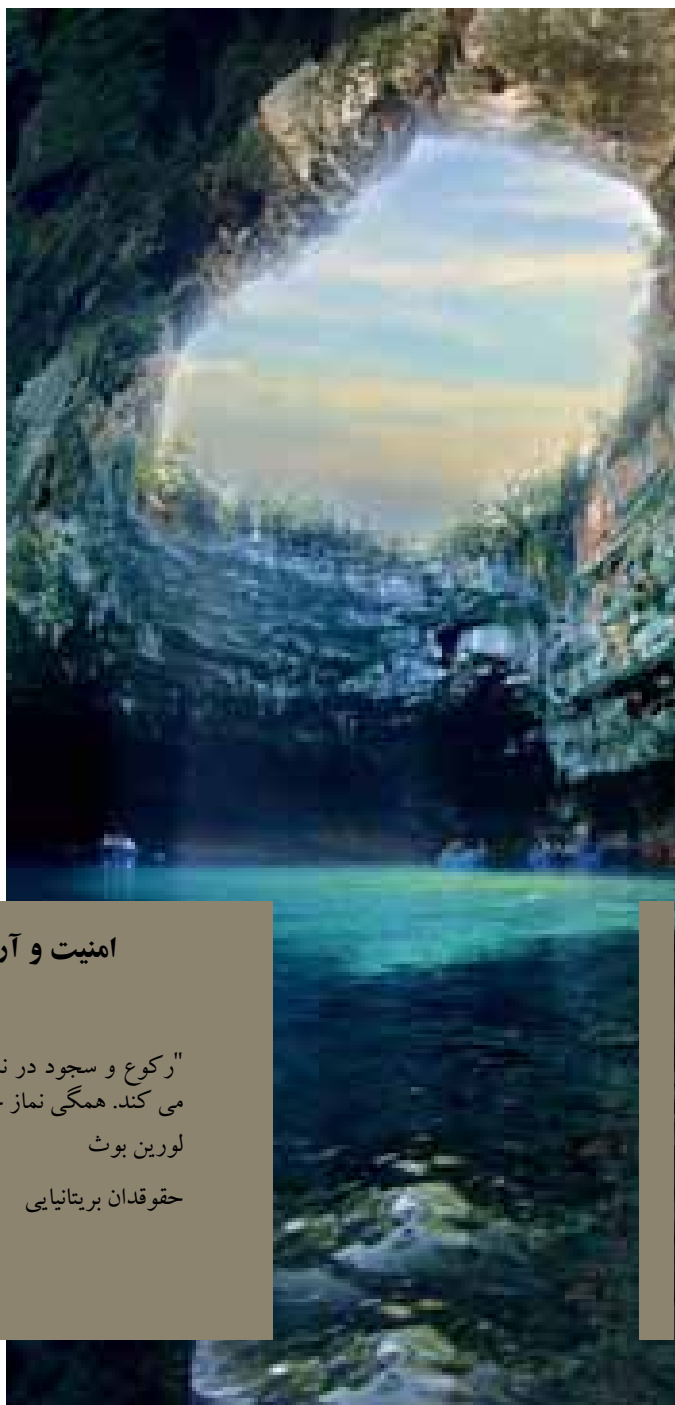

امنیت و آرامش و صلح

"رکوع و سجود در نماز مسلمانان روان آدمی را انباشته از احساس امنیت و آرامش و صلح می کند. همگی نماز خود را با یاد خدا آغاز؛ و با درود و سلام بر یکدیگر پایان می دهند"

لورین بوث

حقوقدان بریتانیایی

۳- رحم و دلسوزی بر افراد ضعیف: رسول خدا صلی الله علیه و سلم از حال زنی سیه چرده که مسجد را جارو می کرد، پرسید که این خانم چی شد؟ گفتند وفات کرده است. فرمود: "چرا مرا خبر نکردید... قبر او کجاست؟ او را به قبرش راهنمایی کردند و ایشان بر آن نماز خواند. (روایت متفق علیه است) خدمتکار رسول خدا صلی الله علیه و سلم انس بن مالک می گوید: "من ده سال رسول خدا صلی الله علیه و سلم را خدمت کردم هرگز در طول این مدت به من نگفت وای بر تو و نگفت چرا چنین کردی یا چرا چنین نکردی." (روایت در صحیح بخاری است) و صحابی جلیل ابن مسعود رضی الله عنه می گوید: "من برده ای را می زدم. از پشت سر صدایی شنیدم: "ای پسر مسعود خداوند بر تو، بیش از تو بر او تواناست" دقت کردم دیدم که رسول خداست. پس گفتم: ای رسول خدا او برای رضای خداوند آزاد است. فرمود: "اگر چنین نمی کردی آتش به تو می رسید" (روایت در صحیح مسلم است)

۴- رحم و دلسوزی نسبت به حیوانات: رسول خدا صلی الله علیه و سلم شتری را دیدند که از شدت لاغری شکمش به پشتش چسبیده بود. فرمودند: "از خداوند در حق این حیوانات بی زبان بترسید. به خوبی بر آنان سوار شوید و به خوبی آنان را تغذیه کنید." (روایت از ابوداود است) آن گاه که رسول خدا صلی الله علیه و سلم شتری را در چهار دیواری یکی از انصار دید. و چون او پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم را دید، اشک از چشمانش سرازیر شد. پس رسول دست بر سر او کشید و او آرام گرفت. پس فرمود صاحب این شتر کیست؟ جوانی انصاری آمد و گفت از آن من است. ایشان صلی الله علیه و سلم فرمودند: "از خداوند که تو را مالک این حیوان کرده، نمی ترسی؟ این حیوان از این شکایت می کند که تو از آن بیش از حد کار می کنی و خسته می کنی و گرسنه نگه می داری" (روایت از ابوداود است).

این ها فقط نمونه هایی از رفتار و سخنان رسول خدا صلی الله علیه و سلم است. و گرنه درخشش رحمت و خیرخواهی او و تطبیق آنها در اسلام فراوان اند، که سمت و سوی این دین را برای ما مشخص می کنند. اما منظور از این رحمت پستی و تحقیر شدن نیست بلکه رحمت عزت و کرامت است..

خداوند آدمی را آفریده و به او احسان نمود. و او را بر بسیاری از مخلوقات دیگر برتری داد. خداوند می فرماید: **و** به راستی فرزندان آدم را گرامی داشتیم و در بیابان و دریا آنان را [بر مرکب و غیر آن] سوار کردیم و از پاکیزه‌ها به آنان روزی دادیم و آنان را بر بسیاری از آفریدگان خویش چنان که باید برتری دادیم { **سوره اسراء آیه ۷۰** }

او آفریده ای است که از همان آغاز گرامی داشته شده است. خداوند او را به موارد زیر گرامی داشته، و او را برتری داده است:

۱- کرامت و برتری در آفرینش؛ خداوند می فرماید: **و** به یقین انسان را در نیکوترین قوام آفریدیم { **سوره تین آیه ۴** }

او را در چنان آفرینشی خلق کرد که بهترین خلقت می باشد. جسم او در تعادل و هماهنگی کامل است. و از جهت دیگر به او توانایی عقل و اندیشه بخشیده و به او استعداد سخن گفتن و شنیدن ارزانی داده، و او را در بهترین شکل و صورت قرار داده است.

۲- گرامی داشتن و برتری دادن به او در رام کردن خشکی و دریا: و این تسخیر جو را نیز شامل می شود. و این نیز از جمله موارد تکریم خداوندی است. زیرا خداوند بلند مرتبه تمامی این هستی را رام انسان ساخته و آن را خاص او گردانده است. و این نشانه آن است که آدمی رئیس تمامی جهان بوده و دیگران از او پیروی و اطاعت می کنند. و همه آن چه در هستی است رعیت و پیروان او هستند. خداوند متعال می فرماید: **و** به راستی فرزندان آدم را گرامی داشتیم و در بیابان و دریا آنان را [بر مرکب و غیر آن] سوار کردیم { **سوره اسراء آیه ۷۰** }

بلکه خداوند خبر می دهد که هر آن چه را در آسمان و زمین است، مسخر او ساخته است: **و** آنچه را که در آسمانها و آنچه را که در زمین است همگی را برایتان از [لطف و آفرینش خود] مسخر گرداند. بی گمان در این [امر] برای گروهی که اندیشه می کنند، نشانه‌هایی است { **سوره جاثیه آیه ۱۳** }

۳- روزی دادن از چیزهای پاک: خداوند متعال به آدمی الهام کرده که از آنچه برایشان خوش است، بخورد. و طعم و مزه را نشانه سودمندی قرار داده و غذای آدمی را بیش از غذای دیگر حیوانات قرار داد. که آنان جز چیزهای یکسان که به آن عادت کرده اند، نمی خوردند. همانگونه که خداوند با رام کردن همه این چیزها بر او کرامت نموده و او را برتری داده است: **و** کسی که زمین را [مانند] بساطی و آسمان را [مانند] سقفی برایتان قرار داد. و از آسمان آبی باراند، سپس بدان از [انواع] فرآورده‌ها برای روزی شما بر آورد. پس در حالی که می دانید برای خداوند همتیانی مقرر مکنید { **سوره بقره آیه ۲۲** }

۴- برتری بر بسیاری از مخلوقات خداوند سبحان:

انسان در این راه کرامت و عظمت و جایگاه و شان خود را که به سبب تکریم الهی بدست آورده، احساس می کند. انسان در این دنیای مادی زنده، نقطه ای کوچک بیش نمی باشد. اگر با معیار وزن و اندازه مادی سنجیده شود، نقطه ای کوچک و بی ارزش است. با توجه به این که می دانیم خود زمین نیز با معیار مادی نقطه کوچکی در دنیای عظیم اطرافش چیز دیگری نیست. نقطه ای که یک بمب اتمی می تواند دو بیست هزار نفر از مردمش را نابود سازد. همان طور که در هیروشیما روی داد. اندازه انسان در نظر اسلام، نتیجه تکریم و عزتی است که خداوند به او داده، و فقط او را به آن مفتخر گردانده است. آن گاه که سخنان خداوند در قضیه سجده فرشتگان به آدم را مشاهده می کنیم و سپس خبر طرد ابلیس را به سبب سجده نکردن می شنویم، متوجه می شویم که چقدر این موضوع برای برافراشتن اصل جهانی انسانیت مهم است. به خصوص زمانی که انسانیت دچار بحران شده و نمی تواند جز به این طریق خود را از آن برهاند. راه قرآن است که به آدمی آزادی، کرامت و تمام اشکال اختیار را می دهد.

در مسیر کرامت و عزت جایز نیست تا انسان پست شده، و مورد تحقیر قرار گیرد. و یا به ریشخند گرفته شود. خدای بلند مرتبه می فرماید: **ای مؤمنان، گروهی، گروهی دیگر را به ریشخند نگیرد، چه بسا که [آنان] از اینان بهتر باشند و نه زنانی، زنانی دیگر را به ریشخند گیرند، چه بسا که [آنان] از اینان بهتر باشند و عیب همدیگر را مجویید و همدیگر را به لقبهای زشت بخوانید. فسق بعد از ایمان بد رسمی است. و کسانی که توبه نکردند، اینانند که ستمکارند** { **سوره حجرات آیه ۱۱** }

در این موضوع سفید بر سیاه و سرخ بر زرد یا عرب بر غیر عرب و این نژاد بر نژاد دیگر و مردم این منطقه بر آن منطقه و ثروتمند بر فقیر هیچ گونه برتری به جز تقوا ندارند. خداوند بلند مرتبه می فرماید: **ای مردم، ما شما را از مرد وزنی آفریده‌ایم و شما را گروه‌ها و قبیله‌هایی گردانده‌ایم تا همدیگر را بشناسید. گرامی ترینتان در نزد خداوند پرهیزگارترینتان است. بی گمان خداوند دانا [و] آگاه است** { **سوره حجرات آیه ۱۳** }

https://www.path-2-happiness.com/fa

نمی باشد. همه مردم از یک تن آفریده شده اند. خداوند بلند مرتبه می فرماید: {ای مردم، از آن پروردگارتان پروا بدارید که شما را از یک تن یگانه آفرید و همسرش را از او خلق کرد و از آن دو مردان و زنان بسیاری پراکند. و از خدایی که به [نام] او از همدیگر درخواست می کنید، و از [گسستن] رابطه خویشاوندی پروا دارید. بیگمان خداوند بر شما نگهبان است} [سوره نساء آیه ۱]

پس هر کس که کرامت و عزت را بخواهد، باید که مسیر عزت و کرامت را پیمايد. خداوند بلند مرتبه می فرماید: {که عزت، همگی از آن خداست. او شنوای داناست} [سوره یونس آیه ۶۵].

گرسنه ای بر جای نمی ماند

"من دینی را نمی شناسم که به مانند اسلام برای زکات قواعدی دقیق وضع کرده باشد. جامعه ای که برای بیرون کردن زکات حریص باشد از فقر و محرومیت و آوارگی نجات می یابد. من فکر می کنم که اگر همه جهان به اسلام هدایت شوند و آن را بپذیرند، در روی زمین هیچ گرسنه و محرومی برجای نخواهد ماند"

بریشا بنکمرت

مربی تایلندی که از بودیسم به اسلام گروید

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "همانا خداوند به چهره ها و دارائی های شما نمی نگرد، بلکه به دل ها و کردار شما می نگرد." (روایت از مسلم است)
پس جایگاه انسان در نزد خداوند با پیروی و طاعت از این راه افزایش می یابد.
{هر کس خواهان عزت است، [بداند] که عزت همگی از آن خداوند است.} [سوره فاطر آیه ۱۰]

و به مقدار دوری از این مسیر دچار پستی و حقارت می شود. مسیری که تمام آفریدگان در طاعت خداوند بر آن گرد می آیند. خداوند می فرماید: {آیا نیندیشیده ای خداوند است که هر کس در آسمانها و هر کس در زمین است و خورشید و ماه و ستارگان و کوهها و درختان و چهارپایان و بسیاری از مردم برای او سجده می کنند. و بسیارند [کسانی که] عذاب بر آنان تحقق یافته است. و هر که را خداوند خوار سازد، گرامی دارنده ای ندارد. بی گمان خداوند هر آنچه بخواهد، می کند} [سوره حج آیه ۱۸]

با وجود اینکه خداوند بشریت را عزت داده و او را تکریم نموده، اما بسیاری از مردم راه تحقیر و پستی او را انتخاب نموده اند: {و کسی را که خداوند خوار کند، او را تکریم کننده ای نخواهد بود.}

و ترجیح می دهند که به بشر به عنوان حیوان نگریده و یا او را ابزاری گنگ و یا با ارقام مادی بسنجند. نظراتی که با نگاه قرآنی در تضاد بوده و با تکریم الهی نسبت به بشر هماهنگ نیستند.
خداوند انسان را از آن روی که انسان است عزت و کرامت داده. اسلام در میان دو جنس بشری درگیری ایجاد نمی کند. او به نفع مرد و بر ضرر زن نبوده و به نفع زن و ضد مرد هم